

існуючих газотранспортних та електричних мереж, а також для більш ефективного використання наявних ПЕР.

Участь України в ЄЕС дасть можливість модернізувати національний енергетичний ринок та економіку країни в цілому.

Література:

1. Про відповідність Енергетичної стратегії України на період до 2030 року сучасним викликам і загрозам у сфері енергетичної безпеки. Аналітична доповідь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/470/>

2. Інформація «Про імплементацію Порядку денного асоціації Україна – ЄС у 2011-2012 роках» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/.../Information_on_EU-Ukraine_AAg_Implement <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1887>

3. Оновлення Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/control/uk/publish/article?art_id=222035

УДК 658.26

Т.В. Романова, к.е.н., доцент,
В.Е. Кравченко, студент,
Н.В. Сенченко, студент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Основою забезпечення усіх видів життєдіяльності суспільства була і залишається енергетика. На даний момент в галузі склалася критична ситуація з постачанням енергетичної сировини та сплатою за її споживання, а енергозбереження – єдиний шлях до покращення цієї ситуації та вирішення проблем в сфері споживання енергетичних ресурсів. Технічний стан підприємств енергетики в Україні характеризується критичним рівнем зношеності основних фондів (від 60 до 70%), збільшенням питомих витрат палива на виробництво електроенергії, зростанням втрат в мережах під час транспортування енергопродуктів. Підвищити рівень енергозбереження можливо за умов зменшення енергоємності виробництва, збільшення виробництва електроенергії за рахунок АЕС, застосування альтернативних видів палива. Крім того, важливим залишається питання вдосконалення правової бази. Так, питання енергозбереження регулюють п'ять Законів України, розроблено понад 50 нормативно-правових актів, понад 100 методичних документів, діють 40 національних (ДСТУ) та понад 60 міждержавних стандартів. За оцінкою експертів за рахунок енергозбереження Україна до 2020 року може заощадити близько 470 млн. тонн умовного палива, що відповідає зменшенню витрат на імпорту енергоресурсів приблизно на 38 млрд. дол [1].

Шлях по впровадженню енергозберігаючих технологій є складним та витратним через:

- відсутність мотивації споживачів до впровадження енергозберігаючих технологій та «невидимість» кінцевого результату;
- відсутність стратегії та системного підходу в сфері енергозбереження;
- низький рівень обізнаності керівників в сфері енергозберігаючих технологій;
- система бюджетного фінансування комунальних підприємств та бюджетних установ скоріше сприяє пасивній поведінці керівників;
- нестачу коштів в міських бюджетах для впровадження енергозберігаючих заходів та технологій, формування бюджету на енергозбереження за остаточним принципом;
- специфіку оцінки реальної матеріальної вигоди від впровадження енергозберігаючих технологій та відсутність системи перерозподілу коштів, якщо така економія є [2].

На даний час існують два основних завдання, які потребують вирішення у сфері енергозбереження:

1. Створення економічних механізмів енергозбереження у вигляді фінансової підтримки державою енергозберігаючих проектів.
2. Пошук джерел фінансування місцевих програм та проектів.

Важливим джерелом фінансового забезпечення Програм енергозбереження має стати заощадження енергоносіїв. Ці заходи включають вирішення організаційних питань, впровадження механізму заохочення та стимулювання заощадження, облік витрат ресурсів з урахуванням диференційованих тарифів, запобігання витокам енергоресурсів.

Економічне заохочування споживача за ефективне використання ПЕР повинне передбачати надання податкових пільг та дотацій (субсидій, компенсацій) організаціям, що розробляють нормативно-методичну та інформаційну базу забезпечення енергозбереження, НДДКР, програми енергозбереження на різних рівнях управління; підприємствам-виробникам енергоефективного обладнання (у тому числі дослідних зразків обладнання, що використовує місцеве паливо, відходи, нетрадиційні та поновлювані джерела енергії); споживачів ПЕР, які розробили й впроваджують енергоефективні заходи та реалізують енергоефективні проекти; підприємствам (організаціям), що зайняті оснащенням виробництва приладами обліку та контролю витрат ПЕР [3].

Фінансування державою сфери енергозбереження можливе за рахунок цільового виділення коштів з державного бюджету та шляхом формування спеціальних фондів енергозбереження з використанням визначених законодавством механізмів наповнення цих коштів.

Джерелами наповнення таких фондів можуть бути як економічні санкції за нераціональне використання енергоресурсів, так і кошти, отримані в результаті впровадження енергозберігаючих заходів. Для цього потрібно звільнити від оподаткування частину прибутку платників податків, яка отримана в результаті ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів. Звільнена від оподаткування частина коштів підприємств може

використовуватися на наповнення спеціальних фондів енергозбереження підприємств.

Література:

1. *Енергетична стратегія України до 2030 року.* – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.aes-ukraine.com/documents/5390.html>.
2. Ковалко М.П., Денисюк С. П. *Енергозбереження – пріоритетний напрямок державної політики України.* – К.: Українські енциклопедичні знання, 2011 – 511 с.
3. Михайлюк О.Л., Сухіна Л.В. *Ринкові механізми енергозбереження на півдні України // Вісник соціально-економічних досліджень. Зб. наук. праць, Одеса. - ОДЕУ. - 2007.- Вип.27.- С. 224-231.*

УДК336.5.620.9

С.Б. Іваницька, к.е.н., доцент,
А.Г. Вайман, студент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЕКТІВ ІЗ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Загальною проблемою енергозбереження в Україні є висока енергоемність валового внутрішнього продукту (ВВП), що є наслідком суттєвого технологічного відставання економіки держави від рівня розвинутих країн.

За даними Міжнародного енергетичного агентства (МЕА) та органів державної статистики, зниження енергоемності ВВП (4-6% щорічно) можливе лише за умови технічного оновлення економіки, що пов'язано із інвестиційною діяльністю України [1].

Джерелами фінансування проектів із енергозбереження можуть бути вітчизняні та іноземні фінансово-кредитні установи, Державний фонд енергозбереження, портфельні фонди, приватні фонди, фонди допомоги, страхові та стратегічні інвестори.

Фінансові проблеми в Україні значно звузили внутрішні джерела для інвестицій, міжнародні фінансові ресурси стали практично недоступними, багато міжнародних інвесторів вимушені обережніше ставитися до країн із несприятливим бізнес-кліматом. Недофінансування проектів, програм порушує комплексність реалізації проектних заходів, зриває терміни досягнення цілей проектів та їх основних завдань, що істотно знижує ефективність застосування проектно-цільових методів при вирішенні найбільш актуальних наукових і науково-технічних проблем [2].

Енергоефективна політика європейських країн базується на виконанні трьох основних принципів: стимулювання, примусу та просвітницьких програм у сфері енергозбереження. Наприклад, німецька стратегія базується на політиці примусу; політиці заохочення; інформуванні та консультуванні; наукових дослідженнях та ноу-хау розробках[3].